

Een ruiming of toch een opgraving

DOOR IGLE WEIDENAAR

Algemene graven worden vaak in grotere aantallen gelijktijdig geruimd. Het gebeurt regelmatig dat stoffelijke resten dan apart gehouden worden voor een herbegraving of crematie. Hebben we het dan nog over een ruiming of over een opgraving? En wat is het verschil tussen de twee?

Het antwoord op deze vragen lijkt niet moeilijk. Toch blijkt uit mails en telefoontjes naar het bedrijfsbureau van de LOB dat er te vaak onduidelijkheid bestaat over deze vragen. Ook leden van de Branche Vereniging Ondernemers Begraafplaatsbeheer (BVOB) laten weten dat zij bij begraafplaatsbeheerders of -bestuurders regelmatig geconfronteerd worden met onvoldoende kennis over dit onderwerp. Het komt te vaak voor dat er nog geen vergunning tot opgraving is geregeld en zij hun werk daarom (nog) niet kunnen uitvoeren. Die vergunning moet dan voor de opgraving eerst nog worden aangevraagd en verleend. In een aantal gemeenten kan een vergunningverlening

enige weken duren. Daarnaast komt het voor dat er een wachttermijn in de vergunning opgenomen is voordat hiervan gebruik gemaakt kan worden, omdat overige belanghebbenden gelegenheid krijgen om bezwaar te maken tegen de vergunning. Gedurende die periode kan een opgraving niet plaatsvinden.

Artikel 29 Wlb

De Wet op de lijkbezorging (Wlb) bepaalt in artikel 29: 'Een lijk wordt slechts opgegraven met vergunning van de burgemeester van de gemeente waarin het is begraven, en, indien het een particulier graf betreft, met toestemming van de rechthebbende.' Een vergunning tot opgraven kan door de burgemeester op

verzoek van een nabestaande worden verleend. Een ruiming wordt echter in opdracht van de houder van de begraafplaats uitgevoerd en hiervoor is geen vergunning tot opgraving vereist.

Een vaak gebruikt argument wanneer er geen vergunning tot opgraving is luidt: 'De graven worden toch geruimd, de stoffelijke resten kunnen dan toch "gewoon" apart gehouden worden. Het is toch geen opgraving maar een ruiming.' Dit is een onjuiste gedachte, die onder andere wordt gevoed door artikelen in een van de modelreglementen voor begraafplaatsen. Daarin staat letterlijk: 'Nabestaanden van een overledene die begraven is in een algemeen graf, kunnen gedurende de in het tweede lid bedoelde termijn, de beheerder schriftelijk verzoeken bij ruiming de overblijfselen, indien mogelijk, bijeen te doen brengen voor herbegraving elders.' Wanneer dit artikel één op één wordt overgenomen in het eigen reglement van de begraafplaats, kan inderdaad de illusie gewekt worden dat een vergunning tot opgraven niet vereist is. Hierbij wordt dan voorbij gegaan aan artikel 29 Wlb, waarin staat dat er wel degelijk een vergunning vereist is voor een opgraving. Er is in de wet geen termijn vermeld waarna geen vergunning meer aangevraagd zou hoeven te worden. Dus of de begraaving nu één jaar, tien jaar of decennia geleden was, bij een opgraving is een vergunning altijd vereist.

Of de begraaving nu één jaar, tien jaar of decennia geleden was, bij een opgraving is een vergunning altijd vereist

Individuele herbestemming

Wat is nu de makkelijkste manier om te bepalen of het een ruiming of een opgraving betreft? De simpele vraag die gesteld

moet worden om duidelijkheid te krijgen is: Krijgen de stoffelijke resten een individuele herbestemming of niet? Het antwoord op deze vraag bepaalt of een vergunning tot opgraving vereist is of niet. Worden de stoffelijke resten individueel herbegraven in een ander graf of worden zij gecremeerd? Dan is er sprake van een individuele herbestemming. Het betreft dan een opgraving waarvoor op grond van artikel 29 Wlb een vergunning tot opgraven vereist is. Komen de stoffelijke resten gezamenlijk in een verzamelgraf, dan is er sprake van een ruiming van het graf. Hiervoor is géén vergunning tot opgraving vereist.

Het kan dus zomaar zo zijn dat bij de ruiming van een aantal graven er gelijktijdig ook sprake is van de opgraving van de stoffelijke resten van een of meer personen. Enkel en alleen omdat die stoffelijke resten een individuele herbestemming krijgen. Het is in de praktijk geen probleem dat de opgraving gelijktijdig met de ruiming uitgevoerd wordt. De procedure die vooraf gevolgd moet worden, die is van belang. De vergunning tot opgraven is ook een belangrijk document om de stoffelijke resten een nieuwe bestemming te kunnen geven. In de vergunning tot opgraven moet de herbestemming van de stoffelijke resten

vermeld zijn. De vergunning tot opgraving fungeert voor de herbegraving of crematie als verlof om de nieuwe bestemming te kunnen uitvoeren. ■

De diverse modelreglementen en de Modebeheersverordening van de VGN hebben de aandacht van de LOB. Wanneer deze geactualiseerd moeten worden levert de LOB input hiervoor.